

skleisti

įdiegti dar vieno JAV švietėjo Salmano Khano pasiūlytą projektą – virtualių socialinių tinklų ir virtualių priemonių naudojimą mokymo procese, nes Lietuvoje niekaip nesugebama subalansuoti lygiavos ir švietimo pagal paties vaiko galimybes principų. Pagal “Khan academy” sukurtus filmukus vaikai mokosi, atlieka užduotis pagal savo suvokimą ir tempą, o mokytojas turi galimybę matyti, kiek kartų ir ties kuria užduotimi kiekvienas “įstrigo”, ir pagal tai dirbti su kiekvienu mokiniu.

Triskart – apie Lietuvą

V.Lašas sako, kad jį TED konferencijoje apstulbino kalbėtojų ir temų įvairovė: nuo 22 metų poetės Sarah Kay, kuri vaikus mokyklose moko poezijos, iki “Microsoft”

vadovo Billo Gateso, bandžiusio įvardyti švietimo sistemos trūkumus ir neefektyvumą; nuo kelių “Grammy” apdovanojimų savininko Bobby McFerrino muzikinio pasirodymo, menininkų, keliautojų idėjų iki buvusio NATO karinių pajėgų Afganistane generolo Stanley McChrystal kalbos apie lyderystę ir jos kaitą.

Įspūdingas buvo Anthony Atalos pranešimas apie organų persodinimą: kol pranešėjas kalbėjo, specialiu 3D spausdintuvu buvo išspausdintos persodinamos “kepenys”, kurias galima užauginti iš ląstelės, užuot laukus donoro. Kitaip kaip revoliucine medicina nepavadinsi ir konferencijoje atskleistų naujų žmogaus DNR kodo tobulinimo galimybių, taip kovojant su įvairiomis ligomis.

Vilniuje neakivaizdžiai TED konferencijoje dalyvavusiam R.Gineikai dar didžiulį įspūdį padarė fizikės-astronomės Jannos Levin pranešimas apie juodąsias skyles, o T.Urbonavičiūtei – Kaire nufilmuota Waelo Ghonimo kalba apie interneto ir socialinių tinklų vaidmenį Egipto revoliucijoje.

Beje, kaip įsidėmėjo V.Lašas, pranešimuose triskart paminėtas Lietuvos vardas. Danielis Tammetas, mokytojas ir lingvistas, turintis autizmo sutrikimą su “savant” sindromu, pagal mainų programą vienus metus mokė anglų kalbos Lietuvoje ir per tą laiką pats sugebėjo išmokyti lietuviškai. Janet Echelman, skulptūras iš žvejų tinklų kurianti menininkė, prisiminė, kaip Lietuvoje pristatė savo meną ir mokėsi nerti tinklus. O menininkas Shea Hembrey, kurdamas projektus, sukuria ir fiktyvų menininką – suranda žmogaus nuotrauką, parašo jo istoriją ir pan. Vienas toks buvo iš Lietuvos.

Pranešėjai ir publika – vieni kitų verti

Dukart per metus vykstančios TED konferencijos – itin aukštos kokybės renginiai su labai intensyvia įdomių ir gerai parengtų pranešimų programa. Jei TED auditorijoje sėdi “Google” ar “Amazon” įkūrėjai, matyt, neverta abejoti, kiek naudos duoda išgirsti, kas domina įvairių sričių pasaulio kūrybingiausius žmones. TED konferencijų

metodika – kad susirenka ne tos pačios, o skirtingų sričių žmonės ir būtent jų įvairovė leidžia įžvelgti, kur link eina pasaulis ir kurios idėjos labiausiai vertos skleisti.

Vis dėlto į TED konferencijas veržiamasi ne tik pasiklausyti pranešėjų, bet ir pabendrauti tarpusavyje, nes tarp pusantro tūkstančio dalyvių publikos – įdomių žmonių ne mažiau nei tarp TED kalbėtojų. “Beje, auditorijoje negalima rezervuoti vietų – visą laiką tenka sėdėti vis kitoje vietoje, o tai galimybė susipažinti su naujais žmonėmis. Kaip sakė vienas kalbėtojas, nors “laimingų atsitiktinumų” kontroliuoti neįmanoma, jų kiekį galima padidinti dažniau būnant neįprastose vietose, bendraujant su nepažįstamais žmonėmis. TED – tikrai ta vieta, kurioje “laimingų atsitiktinumų” šansai labai dideli, kur gali sutikti būsimo projekto partnerį ar įkvėpėją”, – pasakoja V.Lašas, per savaitę TED konferencijoje susipažinęs su daugiau nei 60 žmonių, tarp kurių nemažai tokių, su kuriais ketina ir toliau palaikyti ryšius.

Beje, be labai įtemptos konferencijos pranešimų programos, TED siūlo ir pramogų – kviečia į parodas, vakarienes ar pasivažinėti automobiliu be vairuotojo.

Konferencijos nario mokestis tikrai nemenkas – 6 tūkst. JAV dolerių. Tačiau TED idėjos prieinamos: www.ted.com yra tūkstančiai kalbų iš TED konferencijų, ten vyksta įvairios diskusijos. Jaunimas skatinamas dalyvauti “TED Fellows” programoje, per kurią aktyvūs jaunuoliai gali patekti į TED konferenciją nemokamai.

Taip pat bet kas gali organizuoti TEDx renginius, kurių pasaulyje jau surengta tūkstančiai. “Tai gali būti dešimties draugų pasisėdėjimas žiūrint TED kalbas, ar didesnis bendruomenės renginys, kuriame vietiniai žmonės, darantys kažką nuostabaus, gali pasidalyti savo idėjomis”, – aiškina V.Lašas.

Šie renginiai vyksta įvairiose vietose – nuo Himalajų, kur toks vyko po atviru dangumi, iki Vilniaus ar Kauno technologijos universiteto. Svarbiausia, kad visi renginiai vadovautųsi pagrindiniais TED principais – atvirumu, bendravimu ir, žinoma, idėjų, kuriomis verta dalytis, paieškoms. ■

Ericas Whitacre'as: klasikiam chorui – naujosios technologijos

● Virtualūs socialiniai tinklai ir naujosios technologijos turi didžiulį neišnaudotų idėjų potencialą bet kurioje srityje, gali praplėsti

net klasikinės chorinės muzikos galimybes. Pavyzdžiui, tai leidžia suburti virtualų chorą, nesvarbu, kurioje pasaulio vietoje esi.

JR: “Sklindantis menas”

● JR visame pasaulyje ant pastatų, lūšnynų ir jų stogų, traukinių, tvorų, taip pat ir skiriančios Izraelį bei Vakarų Krantą, klijuoja didžiules nespalvotas nuotraukas. Nors menas savaime pasaulyje nepakeis, tačiau jis gali paskatinti diskusijas ir keisti žmonių požiūrį.

Rogeris Ebertas: nebyliams – sintetinis balsas

● Filmų kritikas TED konferencijoje kalbėjo sintetinio balso padedamas. Jo tema – ne tik sintetinio balso kūrimas žmo-

nėms, negalintiems kalbėti, bet ir keistų visuomenės santykių su neįgaliaisiais keitimais.